

Naturen i Tranemo 2014

Hökuggla

Utges av Tranemo Naturskyddsförening

Naturskyddsföreningen i Tranemo

Naturen i Tranemo ges ut av Naturskyddsförening i Tranemo och erhålls utan kostnad av medlemmarna i föreningen. Naturen i Tranemo 2014 går att ladda ner från vår hemsida.

Äldre nummer av Naturen i Tranemo kan beställas hos Jan Lundberg (telnr se nedan) 20kr/st.

Besök gärna vår hemsida www.tranemonatur.se

Adresser till föreningen

Björn-Åke Andersson ordförande	Plommongatan 1 514 35 Tranemo E-post: bjornake.andersson@telia.com	0325-76759
Jan Lundberg korrespondens	Åsarp 514 50 Limmared E-post: jan.lundberg@tranemo.mail.telia.com	0325-78062
Bruno Dahlqvist kassör	Lilla Hestra, Ekekullen 514 91 Tranemo E-post: bruno.dahlqvist@tranemo.se	0325-76787
Sigvard Lundgren vice ordförande	Älvshult, Smeagården 514 93 Ambjörnarp E-post: sigvard.lundgren@telia.com	0325-60305
Thomas Tranefors redaktör NiT	Mjällbo 514 92 Uddebo E-post: ipomerope@hotmail.com	0702-635602
Anders Svensson sekreterare, hemsida	Glasblåsargatan 6 514 40 Limmared E-post: anders.limmared@telia.com	0325-71243

Naturskyddsföreningen

Ordförandens sida

Jag saknar min matkasse.

Det skall sägas direkt att jag inte är någon miljömedveten konsument, det skaver lite i samvetet att erkänna det, men det är så det är. Visst försöker jag ha lite koll på vad som hamnar i kundvagnen på min färd genom butiken men jag har ingen genomgående strategi för mitt handlande. Jag försöker ha koll på vilka fiskar som står på rödlistan, jag handlar aldrig jätteräkor och jag väljer ibland ekologiska, lokalt odlade, krav- fairtrademärkta varor. Men för det allra mesta plockar jag bara första bästa vara på hyllan och funderar inte mer på den saken.

Under en period fanns det möjlighet att beställa en matkasse innehållandes ingredienser till fyra middagar varannan vecka. Detta fungerade fantastiskt bra för min familj. Kassen levererades av en lokal firma i Ambjörnarp och lämnades vid dörr varannan måndag. Kassen innehöll varierade och goda recept på ”nya” maträtter och ingredienserna var till stor del lokalproducerade. Här fanns potatis,

grönsaker, kött och ost från olika gårdsföretag i kommunen. Övriga varor var hade oftast någon form av miljömärkning. Detta kändes bra för det skavande samvetet och dessutom var det en bra affär även pengamässigt. Även om matkassen var lite dyrare så var råvarorna väl tilltagna och räckte väl för att vår familj skulle bli mätta och ibland blev det också en matlåda att ta med till arbetet dagen efter. Recepten var så komponerade att sådant som inte går åt så mycket av användes i flera av veckans recept. Detta innebar för oss att vi slapp en massa öppnade burkar med bara lite taget ur som sedan står i kylskåpet tills datumet gått ut. Vi behövde inte handla lika ofta och därmed minskade de ”onödiga” spontaninköpen av sådant som vi egentligen inte behöver. Dessutom slapp vi den ständiga frågan – vad skall vi laga till middag i kväll? Tyvärr fick vi besked efter sommaren att företaget avslutat sin verksamhet och att vår matkasse tyvärr inte skulle levereras något mer. Jag saknar den varje vecka och hoppas att den i någon form kommer tillbaka och gör mitt liv både billigare och enklare.

En annan sak jag funderat på är kommunens upphandling av mat till kommunala verksamheter som skolor, barn- och äldreomsorg m. m. Här gäller ju Lagen om offentlig upphandling och det är väl bra att man genom att köpa stora mängder kan ställa krav, undvika jävsituationer och pressa priser. Vi vill ju inte att man skall misshushålla med skattemedel. Men ibland känns det som att man missar helheten och bara styr på lägsta pris. I min värld känns det underligt att man köper fikabröd i Linköping, kyckling i Thailand m. fl. exempel som vi hör och ser på nyheterna. Ser man till helheten så kan dessa varor inte bli billigare än om det köps inom rimligt avstånd. Jag tycker att man borde verka för att ändra reglerna så att man kan ställa krav inte bara på pris utan också kunna ställa andra krav som är viktiga. Att handla i den egna kommunen eller närområdet ger kortare transporter och mindre utsläpp, det bidrar till att skapa arbetstillfällen i kommunen som ger skatteintäkter (vilket kan sägas påverka priset för kommunen?), det hjälper till att bevara det öppna landskapet genom betande djur. Även dessa aspekter borde vägas in när man gör lokala upphandlingar.

Tycker

Björn-Åke Andersson

Ordförande Tranemo Naturskyddsförening

Tranor med satellitsändare

När detta skrivs i januari 2014 har sju tranor märkta i Tranemo satellitsändare med GPS som meddelar var de befinner sig. Från början var det åtta ungar som fick en sändare monterad på ryggen men en dog i Spanien i slutet av november. Jag återkommer till detta senare.

Bakgrunden är att en vindkraftspark planeras på Kriegers flak i södra Östersjön. Därför har Mark Desholm vid Århus universitet, och Ramunas Zydelis, DHI, Köpenhamn, fått uppdraget att studera vilken effekt den skulle kunna få på tranor som sträcker över södra Östersjön. Sändarna drivs av solceller och skickar normalt information en gång var 15:e minut. De är fästa vid en sele som tranan bär, en metod som är väl utprövad. För att få tillgång till tranor för undersökningen vände Mark Desholm sig till undertecknad. Dessutom togs kontakt med Viltskadecenter i Grimsö.

I mitten av juli kom Mark och Ramunas till Tranemo efter att först ha varit i Grimsö där de lärde sig tekniken att fästa sändare på tranor. De var här två dagar och fem tranor märktes, varav fyra förutom färgringar fick sändare. En vecka senare märkte vi i trangruppen ytterligare sex tranor och därmed användes också de ytterligare fyra sändare vi hade. I Grimsö fick fem unga tranor sändare.

Tranan RRW-BuYW (Carlota) har just släppts efter märkning

Den information som sändarna sedan dess gett är mycket omfattande, men får inte offentliggöras innan rapporten till vindkraftsbolaget (Vattenfall) är klar. Men vi vet redan att de data som kommit visar mycket av intresse.

Förhoppningsvis kommer sändarna att fungera något år. Selen är gjord av vanligt, brett resårband och tanken är att det så småningom ska bli sprött och därmed tappar tranan både det och sändaren, vilket innebär att den under större delen av livet inte kommer att ha denna ”ryggsäck”.

Samtliga tranor från härifrån har setts åtskilliga gånger på rastplatser både i Sverige och Tyskland under sensommar och höst. Eftersom de har färgringar blir de kontrollerade av transkådare som någon gång också noterat att det finns en sändare på ryggen.

Den trana som dött hittills märktes tillsammans med sitt syskon i Sävared, Sjötofta. I slutet av november hittades den död i nordöstra Spanien. Den låg död i en liten murad bassäng och man hade uppgett att den drunknat. Upphittarna lämnade den till veterinär för obduktion. Denna visade att dödsorsaken med mycket stor sannolikhet var ett den kolliderat med en ledning då det fanns ett sår på halsen som orsakat kraftig blödning. Obduktionen visade att den i övrigt var vid gott hull och det syntes inte någon skada eller påverkan från selen med sändaren. Min egen reflektion är att just kollisioner med luftledningar är en vanlig dödsorsak hos vuxna tranor. Det tranöde som jag beskrev förra året slutade också på detta sätt.

Förhoppningsvis kommer de övriga tranorna att klara sig under många år framöver och jag ser fram emot de nya rön de kommer att ge oss.

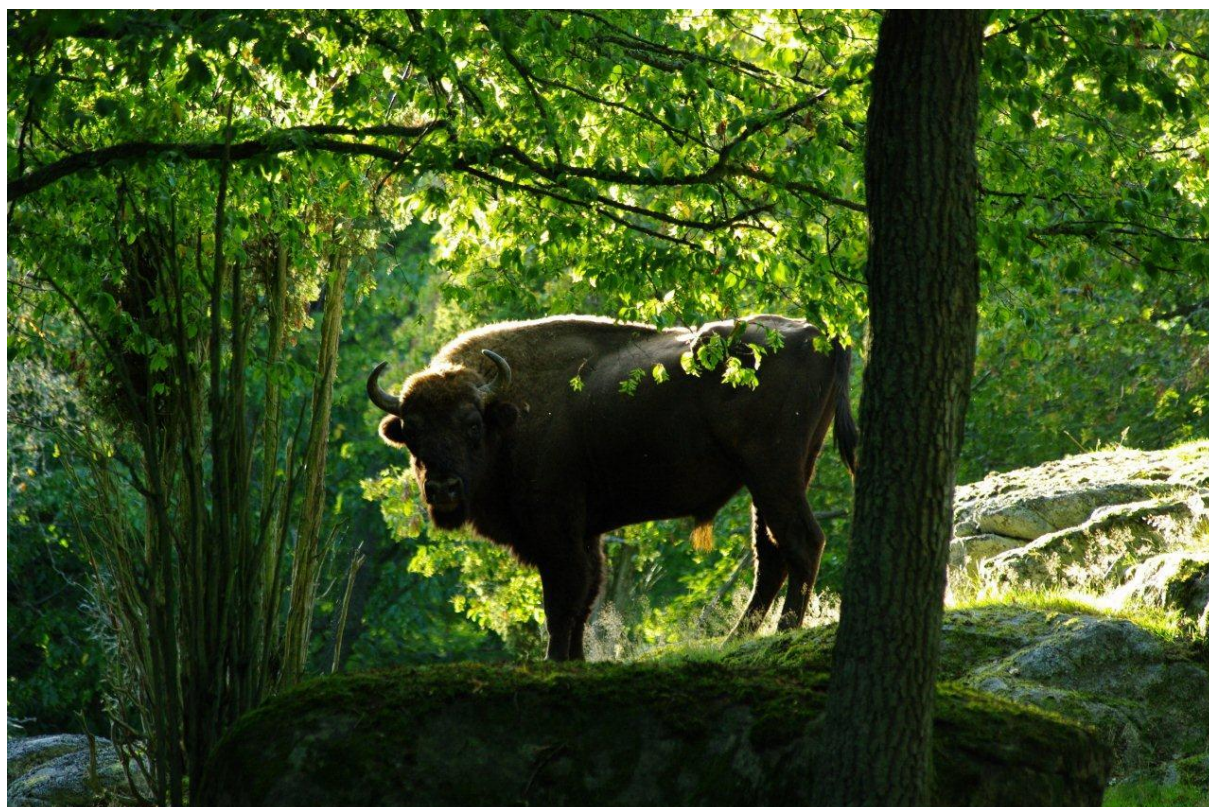
Sigvard Lundgren

Kan biobränsleuttag i ädellövskogen gynna naturvärdena?

Under 2014 bedriver länsstyrelsen projektet ”Skogens ekosystemtjänster i lövriket Åsunden”. Projektet går ut på att försöka kombinera naturvårdsåtgärder med uttag av bioenergi. Under våren och sommaren kommer det att hållas kurser, vandringar och rådgivningar för markägare, entreprenörer och allmänheten.

Igenväxande lövmarker

Kring Åsunden finns ovanligt mycket lövskog. I ett tidigare projekt har man kartlagt var de värdefullaste lövskogarna finns och i en inventering av skyddsvärda träd hittades nästan tusen träd som bedömdes vara skyddsvärda. Här finns gamla grova ekar; askar med spår efter lövtäkt; almar, lindar, lönnar och bokar.

Visent

Ofta har lövskogarna tidigare varit hagmarker, som har vuxit igen när betet har upphört. Bete i skogarna är inget nytt. Långt tillbaka i tiden fanns stora gräsätare som uroxer och visent, som höll skogarna öppna. Med människans intåg försvann de vilda gräsätarna, men ersattes av kor, får och hästar. Fortfarande betas många ekhagar. På andra ställen trängs de gamla träden nu med yngre träd som har vuxit upp när hävden från mular och liar har upphört. I takt med att skogen sluter sig får jätteeckar och andra gamla lövträd svårt att överleva i konkurrensen med den yngre uppväxande skogen. Många av de

sällsynta arter som finns i lövskogarna trivs bäst när träden står varmt och soligt och försvinner när skogen tätnar.

Kan biobränsleuttag ersätta hävden?

Samtidigt ökar uttagen av bioenergi från våra skogar. Det kan vara ett hot mot många arter, men i vissa fall kanske bioenergi kan bli en ersättning till den gamla hävden och därmed en möjlighet att bevara höga naturvärden?

I ekprojektet på Göteborgs universitet, har man följt 50 ekskogar runtom i Sverige där man gjort naturvårdsgallringar och jämfört med rutor där man inte gjort någon åtgärd. Resultaten tyder på att många arter gynnas av en naturvårdsgallring och få arter missgynnas. Det bygger på att man lämnar mycket hänsyn i form av gamla träd, ersättningsträd, död ved etc. En för hård eller felaktigt utförd gallring kan istället eliminera många av de sällsynta arterna. Och det finns arter som gillar skugga bäst.

Risker

Det finns en del risker med att börja hugga i lövskogarna, framförallt om det tas ned för mycket så att det inte finns kvar några ersättningsträd, någon död ved eller några brynmiljöer. Ett annat problem kan vara att rishögarna fungerar som fällor eftersom de drar till sig stora mängder vedinsekter som lägger sina ägg där. Om riset sedan körs iväg och bränns så kommer ägg och larver att dö. Rishögar som ska flisas måste därför köras bort innan april när de första insekterna kommer igång att flyga. Om rishögen legat kvar över sommaren kan yttersta lagret plockas av och lämnas kvar på marken.

Projektet

Tanken med projektet är att informera om både naturvärdena knutna till skyddsvärda träd och om biobränsleuttag. Målet är att en del av de igenväxande ekhagarna ska kunna få en skötsel som bevarar naturvärdena. Det kommer naturligtvis inte att bli exakt samma arter som om marken betas, t.ex. kommer man inte att få en naturbetesflora. Det kan t.ex. ske genom att frihugga de gamla träden och yngre ersättningsträd till dessa eller genom att hugga fram gläntor i skogen. Efter några år kommer skogen att slya igen och efter kanske femton år kan man göra om åtgärden. Vid varje tillfälle kan en del av det som tas ned gå till bioenergi och därmed bekosta åtgärden eller kanske till och med ge en viss vinst till markägaren.

Vad kan det bli för skogar

Om man återkommande tar ner träd och låter nya skott komma från stubbarna, får man vad som kallas skottskogsbruk. Så här har stora delar av Europas lövskogar skötts historiskt. Man har med jämna mellanrum tagit ner träden för att få ved, klenvirke och löv till djuren. Socklarna som bildas kan bli mycket gamla. Genom att ha många olika trädarter och genom att spara de gamla träden och låta en del yngre stammar växa vidare och bli riktigt gamla, kan man få vackra, varierade skogar där många arter trivs.

En annan möjlighet skulle kunna vara att ta av träden på lite högre höjd, det vill säga hamla dem. Det har varit en oerhört vanlig skötsel av träd, där man fått löv till djuren, ved och klenvirke. Fördelen med det skulle vara att viltet inte kommer åt att beta, nackdelen att det antagligen är besvärligare och dyrare att skörda. Det skulle kunna ge skogar med mycket höga naturvärden.

Är du intresserad?

Vi kommer att anordna kurser på flera ställen kring Åsunden. Vi kommer också att ha rådgivning till markägare med lövskogar och gamla lövträd. Om du är intresserad är du välkommen att höra av dig till mig på 010-2244497 eller oskar.kullingsjo@lansstyrelsen.se. Det kommer också att finnas information på kalendariet på länsstyrelsens hemsida, så snart kursdatumen är bestämda.

Oskar Kullingsjö

Igenväxt hagmark i Fagerås

Fiskgjuse – riksinventeringsart 2013

Fiskgjusen inventerades på riksnivå senast 2001 och tidigare 1971. Fiskgjusen häckar i flera av våra sjöar i kommunen och fågelgruppen gjorde under förra året en insats för att ta reda på hur beståndet av fiskgjuse är i kommunen. Under 2013 gjordes observationer där fem häckningar kunde konstateras. Det finns ytterligare fyra observationer från andra ställen i kommunen som tyder på häckningar. De häckningarna kunde tyvärr inte bekräftas eftersom bona inte kunde hittas.

Fiskgjusen häckar gärna i nära anslutning till sjöar, men kan också häcka i höga träd ute på hyggen. Fiskgjusen är en ganska stor rovfågel som och blir 55–60 cm lång, med ett vingspann på 145–170 cm. Den väger 1400–2000 gram.

Vid häckningen vid Haldarpssjön i Länghem gjordes under sommaren några intressanta observationer. De första observationerna av fiskgjuse gjordes under första halvan av april. Det är en normal tidpunkt för gjusarna att anlända till södra Sverige. Det observerades till slut tre vuxna fåglar vid sjön. I början av maj kunde det konstateras att honan lagt sig på ägg för att ruva. Ruvningen är ca 5 veckor lång och när äggen kläckts så fanns det 3 ungar i boet. Ungarna är flygfärdiga efter ca åtta veckor.

Två av ungarna var under hela sommaren lite större, men den tredje kämpade på i konkurrensen om maten mellan syskonen och klarade sig och blev flygfärdig även den.

Det intressanta vid denna häckning var att det var tre vuxna fåglar som levererade mat till ungarna. Man kan ju spekulera kring detta och det kan ju vara så att honan kanske hade två hanar, eller att en fjolårsunge hjälpte till med matningen. Ingen av fåglarna var ringmärkta så detta är rena gissningar.

Primärt så fiskar de inte i Haldarpssjön utan kommer med mat i en flygriktning som tyder på att de fiskar i Torpasjön eller Åsunden. Överlämnandet av fisken sker i luften genom att honan, som oftast är i boet, möter upp och tar över fisken i luften. Hon flyger sedan ner och matar ungarna. Fiskens huvud är ofta uppätet innan den överlämnas till honan.

I början av augusti så lämnade de två större ungarna boet, medans den tredje var kvar. Den växte snabbt till sig när den kunde få mer mat utan konkurrens av sina större syskon och någon vecka senare var även den flygg. I mitten på september hade fiskgjusarna påbörjat sin flyttning till vinterkvarteren i Afrika och i början på april så hoppas vi att de är tillbaka igen.

Anders Svensson

Vinterfåglar inpå knuten i Tranemo 2014.

Att mata småfåglar under vintern skänker många människor stor glädje då man genom att hjälpa fåglarna genom den tuffa vintern i gengäld får mängder av trevliga fågelmöten på närhåll. Sveriges Ornitologiska Förenings fågelbordsinventering sista helgen i januari har blivit en viktig traditon som visar hur våra vinterfåglars antal varierar mellan olika år och hur de långsiktiga trenderna ser ut. Vid årets räkning i Tranemo kommun rapporterade 55 personer 3379 fåglar av 35 olika arter. Bland de mer anmärkningsvärda observationerna kan nämnas 7 ringduvor, hela 19 rödhakar, 8 svarthättor och 3 starar. Talgoxen toppar listan båda åren medan Gulsparv och blåmes bytte plats som 2:a och 3:a. Noterbart är att även detta år så noterades inte tamduva från fågelmatningar i vår kommun. Jag vill uppmana alla deltagare att även rapportera sina observationer på Svalan eller till någon i Tranemo Fågelgrupp då många intressanta observationer saknas i fågelrapporten. Hela listan presenteras nedan.

	2014		2013
Talgoxe	608	Talgoxe	477
Gulsparv	430	Blåmes	290
Blåmes	379	Gulsparv	289
Pilfink	320	Grönfink	222
Domherre	284	Domherre	196
Skata	151	Pilfink	178
Grönfink	135	Skata	134
Entita	107	Kaja	118
Kaja	104	Bergfink	115
Nötväcka	89	Nötväcka	83
Gråsiska	88	Nötskrika	74
Nötskrika	86	Entita	67
Talltita	72	Stjärtmes	61
Gråsparv	71	Större hackspett	57
Koltrast	63	Talltita	49
Grönsiska	62	Koltrast	47
Svartmes	61	Bofink	44
Stjärtmes	50	Grönsiska	35
Större hackspett	45	Kråka	27
Bofink	28	Svartmes	25
Bergfink	24	Gråsparv	24
Rödhake	19	Gråsiska	8
Steglits	17	Steglits	8
Kråka	15	Gräsand	8
Sidensvans	13	Fasan	7
Gräsand	10	Mindre hackspett	4
Fasan	9	Björktrast	4
Svarthätta	8	Stenknäck	3
Ringduva	7	Sparvhök	3
Mindre hackspett	5	Sidensvans	3
Björktrast	4	Rödhake	2
Stenknäck	4	Tofsmes	1
Sparvhök	4	Tamduva	0
Tofsmes	4	Svarthätta	0
Stare	3		
Tamduva	0		
Totalt	3379	Totalt	2663
Antal rapportörer	55	Antal rapportörer	51

Fåglar i Tranemo 2013

Fågelåret 2013 präglades av en kall vinter och en ganska sen vår. Det följdes av en ovanligt torr och regnfattig sommar för att avslutas med den mildaste hösten och förvintern på många år. Det observerades 184 arter i kommunen, tre färre än 2012. Det sågs en ny art för Tranemo kommun detta år, halsbandsflugsnappare. En hane häckade på Hofsnäs, Långhem. Rapporten är under granskning och man kan ännu inte helt utesluta att det rör sig om en hybrid. Ingen ny art men väl en ny hybrid var den rackelhane som sågs i Älvshult, Ambjörnarp.

Även 2013 blev ett dåligt uggleår med endast enstaka ropande ugglor i markerna. Vi fick även i år besök av invasionsarter som bändelkorsnäbb och hökuggla.

Årets fågelrapport är huvudsakligen hämtad ur det internetbaserade rapporteringssystemet Svalan där 51 skådare mot 59 förra året har rapporterat från Tranemo kommun 2013. Ytterligare ca 25 personer har bidragit med rapporter. Den som rapporterat flest arter i kommunen 2013 är Jan Lundberg med 158 st. Liksom tidigare år kommer merparten av observationerna från fågelgruppens medlemmar men fågelskådare som besökt kommunen bidrar också med sina observationer.

Det går naturligtvis även fortsättningsvis att rapportera sina fågelobservationer via brev, mejl eller telefon till undertecknad eller någon i fågelgruppen.

Vi vill uppmana alla att rapportera även de ”vanliga” arter som ökar eller minskar, detta för att kunna följa utvecklingen över tiden och få en bild av hur fågelfaunan förändras i vår kommun. Det är extra intressant med häckningar.

Vi vill också att ni rapporterar förstafyndet för våra flyttfåglar för att se om ankomsttiden förändras genom åren.

Ordlista: ad=gammal fågel, juv=ungfågel, pull=dununge, 2K= fågel född förra året, 2K+ en fågel som är född förra året eller tidigare.

Siffran inom parantes anger antalet observationer av arten t.o.m. 2012.

Björn-Åke Andersson

Smålom Häckningar: 2 lokaler i Sjötofta (2 ungar + 1 ruvande som misslyckades) (SL,Mats Eriksson,AS).

Storlom Häckningar: 1 unge Vassgården, Långhem (Alf och Raili Nyman), misslyckad häckning Övre Älvsjön, Ambjörnarp (SL). Dessutom sågs lommar under häckningstid i ytterligare 12 lämpliga sjöar.

1:a obs: 2 ex förbiflygande Rådde, Långhem 6/4 (JL,SB).

Smådopping (56) inga obsar i år

Skäggdopping Häckningar: 2 par 4 juv Gärdessjö, Långhem (LA). Vinterfynd: 1 ex Sämsjön, Månstad 22/12 (MD), 8 ex Yttre Åsunden 28/12 (JL).

Gråhakedopping (21) 2 ex Sämsjön, Månstad 20/4(SB,JL,MD), 1 ad Lagmanshagasjön 20/4 (BÅA). Förra gången gråhakedopping sågs i kommunen var 2006.

Svarthakedopping, foto Anders Svensson

Svarthakedopping Häckningar: Korrebo, Månstad (3 ungar) (BÅA), Rådde, Långhem (1 unge) (TFG).

Gråhäger. Häckningar: 8 bon varav minst 5 bebodda Lagmanshagasjön, Ljungsarp (JE).

Vit stork (13) 1 ex Askåker, Ljungsarp 24/10 (Lars-Olof Svenningsson, Kenneth Olsson).

Mindre sångsvan (94) 18 ex mot N Kättsjö, Grimsås 6/4 (JE), 4 ex mot N Tranemo 15/4 (KM), minst 1 ex hörd på nattsträck 13/11 Tranemo (BÅA), 5 ex mot S Bystad, Limmared 17/11 (MD).

Sångsvan Häckningar: Rådde, Långhem (TFG), Lillsjön, Algutstorp, Tranemo (BÅA), Olarpabäcken, Tranemo (BÅA,JE), Borrarp, Dalstorp (SB), Råsbäcken, Dalstorp (SB,TFG), Sjögårdsgöl, Ljungsarp (JE).

Grågås. Häckningar: 10 häckningar är rapporterade.
Vinterfynd: 2 ex Algutstorpasjön, Tranemo 1/1 (BÅA), 3-4 ex Södra Åsarp, Limmared 1-3/1 (RJ,JL), 1 ex mot N Bystad, Limmared 4/1 (MD), 2 ex Grytteredsjön, Hulared 2/2 (JL,RJ).
Stort antal: den 12/10 passerade stora mängder grågäss kommunen mot S: 480 ex Växtorp, Dalstorp (SB), 550 ex Kättsjö, Grimsås (JE), 116 ex Opensten, Limmared (JL), 300 ex Lagmanshagasjön, Ljungsarp (JE), 62 ex Södra Åsarp (JL) och 350 ex Bystad, Limmared (MD).

Kanadagås. Häckningar: 23 häckningar är rapporterade från kommunen.

Vitkindad gås (44) 147 ex mot NO Torpasjön, Långhem 10/5 (JL), 68 ex mot O Älvshult, Ambjörnarp 13/5 (SL), 120 ex mot O Dalstorp 13/5 (SB), 1 ex mot V Rådde, Långhem 18/5 (JL), 2 ex mot S Åbacken, Limmared 18/5 (MD), 75 ex mot NO Tranemo 19/5 (MD), 40 ex mot N Bystad, Limmared 19/5 (MD), 150 ex mot O Tranemo 20/5 (CGA, Lars E Andersson), 110 ex mot N Björsdamm, Tranemo 20/5 (BÅA), 5 ex mot N Bystad, Limmared 23/5 (MD).

Sträcket av vitkindad gås 10-23/5 med 10 observationer är nytt rekord för Tranemo kommun. Det gamla rekordet på 7 observationer var från 2012.

Prutgås (44) 200 ex mot NO Torpasjön, Långhem 30/5 (Sune Broman).

Gravand (28) 5 ex Lagmanshagasjön, Ljungsarp 4/5 (JE).

Bläsand Fynd under häckningstid: 1 hanne Bystad, Limmared 28/5-4/6 (BÅA,MD), 1 hörd Grytteredsjön, Hulared 4/6 (JE), 4 hannar Rådde, Långhem 22/6 (JL).

Snatterand (56) 2 hannar, 1 hona Lagmanshagasjön, Ljungsarp 29/4 (JE), 1 honfärgad Rådde, Långhem 4/8 (JE,RJ).

Stjärtand 1 hona Torpasjön, Långhem 20/4 (JL,MD), 10 ex Lagmanshagasjön, Ljungsarp 29/4 (JE), 2 ex Rådde, Långhem 4-8/8 (RJ,BÅA,Per-Olov Larsson).

Årta, foto Anders Svensson

Årta (83) 1 par Tranemosjön 15/4 (SB,BÅA,MD,JL)

Skedand 1 par Torpasjön, Långhem 20/4 (JL,SB,MD), 1 par Lagmanshagasjön, Ljungsarp 29/4 (JE), 2 par Tranemosjön 5/5 (JL), 3 hannar, 1 hona Torpasjön, Långhem 1/6 (BÅA), 3 ex Rådde, Långhem 6/10 (JE).

Brunand 1 par Tranemosjön 13/4 (BÅA,JL,JE).

Bergand (49) 1 honfärgad Sämsjön, Månstad 22-23/12 (MD,JL).

Sjöorre. Rastande: 1 hanne, 2 honor Torpasjön, Långhem 1/6 (JL,BÅA), 1 honfärgad 22-23/12 (MD,JL). Nattsträck: , 1 flock mot NO Älvshult, Ambjörnarp 7/4 (SL), 4 flockar mot N Mjällbo, Uddebo 15/4-5/5 (TT) , 3 flockar mot N Kättsjö, Grimsås 19/4 (JE), 2 flockar mot O Bystad, Limmared 21/4-3/5 (MD).

Salskrake. (9) 1 hona Rådde 18/10 (JL).

Småskrake. 1 par Torpasjön, Långhem 28/4-4/5 (BÅA,MD,JL), 1 hanne Dalstorpsjön 9/5 (JL).

Bivråk Fynd under häckningstid är rapporterade från 5 lokaler.

Röd glada (108) 1 ex mot N Rådde, Långhem 3/3 (JL), 1 ex Korrebo, Månstad 24/3 (Bo Svensson), 1 ex Bragnum, Långhem 29/3 (Kent Hjorthage), 1 ex Limmared 2-10/4 (Leif Mellberg, Ann-Katrin Sjögren), 1 ex Älvshult, Ambjörnarp 14/4 (SL), 1 ex Rådde, Långhem 22/4 (BÅA), 1 ex Normanslid, Uddebo 24/4 (RB), 1 ex Bystad, Limmared 1/5 (MD), 1 ex Södra Åsarp, Limmared 4/5 (JL,RJ), 1 ex Snapphyltan, Grimsås 25/5 (Annika Björk), 1 ex Grimsås by, Grimsås 3/6 (JE), 1 ex Fägerhult, Långhem 14/6 (MR), 1 ex Rådde, Långhem 8/7 (BÅA,Urban Eriksson), 1 ex Kindsboda, Månstad 9/7 (BÅA), 1 ex Bystad, Limmared 23/7 (MD), 1 ex Ingestorp, Långhem 23/7 (BÅA), 1 ex Älvshult, Ambjörnarp 28/7 (SL), 1 ex Björstorp, Ljungsarp 28/7 (Jan Svenningsson), 1 ex Gölingstorp, Nittorp 6/8 och 2 ex samma lokal 15/8 (Jan Svenningsson), 1 ex Grimsås 7/8 (Lennart Söderkvist), 1 ex Normanslid, Uddebo 21/8 (RB), 1 ex Månstad 31/8 (Peter Bryngelsson, Per Aronsson).

Ännu ett år med observationer under häckningstid men inget fynd som tyder på att häckning har ägt rum.

Havsörn Häckning: 1 par häckade i kommunen för tredje året i rad och fick 1 unge (Sune Broman, CGA). Övriga obsar: 1 ex mot S Tranemosjön 19/2 (JE), 1 ad samma lokal 26/4 (RB), 1 ad Lagmanshagasjön 12/10 (JE), 1 ex Älghagen, Uddebo 31/12 (Oskar Kullingsjö).

Brun kärrhök Fynd under häckningstid: 1 honfärgad Rådde, Långhem 1-2/6 (BÅA,LA), 1 honfärgad samma lokal 26/7 (BÅA), 1 hona Reutersberg, Hulared 28/6 och 28/7 (RJ).

Duvhök Häckning: 1 par Kättsjö, Grimsås (JE).

Kungsörn 1 2K Kättsjö, Grimsås 3-12/1 (JE, Tommy Ekdahl), 1 2K Rådde, Långhem 13/1 (JL), 1 2K+ Remmabo, Grimsås 20/1 (Lennart Söderkvist), 1 3K+ Kättsjö, Grimsås (JE), 1 ex Limmared säteri, Limmared 21/1 (JE), 1 ex Tranemo 26/1 (AS), 1 ex Nittorps by, Nittorp 26/1 (SB), 1 2K Bodamossen, Månstad 26/1 (MD), 1 ex Askåker, Ljungsarp 10/2 (JE), 1 ex Grytteredsjön, Hulared 8/3 (RJ,JL), 1 2K+ Kättsjö, Grimsås 17/3 (JE), 1 2K Södra Åsarp 17/3 (JL), 1 2K+ Södra Åsarp 31/3 (RJ), 1 ex Fägerhult, Långhem 6/12 (MR).

Fiskgjuse, foto Anders Svensson

Fiskgjuse Häckningar: Länghem 1 par 2 ungar (JE,JL), Länghem 1 par 3 ungar (Jörgen Ödman), Länghem 1 par 2 ungar (Alf och Raili Nyman), Ambjörnarp 1 par minst 1 unge (SL,BÅA), Hulared 1 par 3 ungar (JL,BÅA).

Första obs: 1 ex Tranemosjön 12/4 (JL).

Tornfalk Häckning: 1 par 2 ungar Grimsås (JE), 1 par 1 unge Algrena, Ölsremma (Bernt Nilsson). Fynd under häckningstid: 1 ex mot N Älvshult, Ambjörnarp 2/6 (SL). Två häckningar är rekord för kommunen och båda på nya lokaler.

Lärkfalk Häckning: 1 par 2 ungar Tranemosjön (JL,BÅA), 1 par 2 ungar Dragsudden, Länghem (SB,AS). Flera fynd under häckningstid i lämplig biotop har gjorts på ett 10-tal platser i kommunen.

Lärkfalk, foto Anders Svensson

Pilgrimsfalk (7) 1 ex Rådde, Länghem 1/4 (JL).

Järpe rapporterad från 4 lokaler i kommunen

Orre Största rapporterade spel är 5 tuppar på Kättsjö mosse, Grimsås (JE).

Tjäder 2 spelande tuppar Askåker, Ljungsarp (JE)

Rackelhane 1 hane Älvshult, Ambjörnarp 6/6 (SL). Första fyndet i kommunen av denna sällsynta korsning av tjäder och orre.

Rapphöna max 31 ex Rådde, Långhem 15/4-21/12 (TFG).
Fåglarna vid Rådde är utplanterade i ett fälthönsprojekt.

Vattenrall (92) inga obsar i år

Rörhöna (78) 1 ex Rådde, Långhem 30/4-1/5 (LA,TFG).

Sothöna Häckning: Rådde, Långhem (4+3 ungar) (TFG).

Trana Första obs: 2 ex Rådde, Långhem 6/3 (LA,SB). Sena obsar: 1 ex Opensten. Limmared 27/10 (JL), 1 ex mot S Södra Åsarp 7/12 (JL).

Andra decemberfyndet i Tranemo kommun. I Sverige gjordes 13 decemberfynd 2013.

Ett flertal färgmärkta individer har noterats i kommunen och häckande par har kontrollerats.

Strandskata 2 ex Sämsjön, Månstad 20/4 (SB), 2 ex Lagmanshagasjön, Ljungsarp 21/4-7/6 (JE,TFG), 2 ex Hofsnäs, Långhem 17/4-15/6 (TFG), 1 ex Limmared 18/6 (RJ). Ännu ingen konstaterad häckning av strandskata i vår kommun.

Mindre strandpipare Häckningar: Såget, Limmared (JL,AS,IN,MBN), Hjärphult, Tranemo 2 par (SL,BÅA), Rings mosse, Månstad (MD,JL). Fynd under häckningstid finns rapporterat från följande lokaler: Algutstorpsjön, Tranemo (JL), Lagmanshagasjön, Ljungsarp (JE).

Större strandpipare 4 ex Algutstorpsjön, Tranemo 8/9 (BÅA)

Ljungpipare Stort antal: 37 ex Rådde, Långhem 5/5 (MD).
Sen obs: 2 juv Rådde, Långhem 6/10 (JE). Ljungpiparen har minskat kraftigt i kommunen de senaste åren och vi vill gärna ha

in rapporter som tyder på häckning. Det kan vara par på häckningsplats men också födosökande fåglar på lämpliga marker i anslutning till häckningsmossarna. Från 2013 finns följande rapporter : 2 spelande Kättsjö mosse, Grimsås 8/6, (JE), 6 ex födokande Älvshult, Ambjörnarp 19/6-20/7 (SL),

Kustpipare (81) 3 ex mot SV Södra Åsarp, Limmared 10/8 (RJ).

Mosnäppa (34) 1 ex Algutstorpsjön, Tranemo 23/7 (BÅA), 1 ex mot V Kättsjö, Grimsås 5/8 (JE).

Kärrensäppa 1 ex mot S Bystad, Limmared 13/7 (MD).

Brushane (101) 1 ad hona Lagmanshagasjön, Ljungsarp 20/4 (BÅA), 3 ex samma lokal 5/5 (JL), 3 ex Dragsudden, Långhem 30/9 (BÅA).

Småspov 1 ex mot V Lagmanshagasjön, Ljungsarp 31/7 (JE).

Storspov Fynd under häckningstid är rapporterade från 13 lokaler i kommunen.

Storspov, foto Anders Svensson

Svartsnäppa (106) 1 juv Algutstorpsjön, Tranemo 24/8 (JL,BÅA).

Rödbena 1 ex Hofsnäs, Långhem (TFG), 1 ex Reutersberg, Hulared 20/6 (BÅA), 1 ex mot S Såget, Limmared 29/7 (JL), 2 ex Algutstorpsjön, Tranemo 31/8 (SL).

Drillsnäppa 1:a årsobs: 2 ex Tranemosjön 26/4 (RB).

Fiskmåå Häckning: 14 par på 7 lokaler.

Stort antal: 100 ex Lagmanshagasjön, Ljungsarp 19/4 (JE).

Silltrut (109) 1 ad Övre Älvsjön, Ambjörnarp 1/5 (SL).

Gråtrut Häckning: 1 par Lagmanshagasjön, Ljungsarp (JE), 1 par Visen, Ambjörnarp (SL).

Havstrut Observerad under häckningstid på följande lokaler: Sämsjön, Månstad (TFG), Torpasjön, Långhem (MD,JL), Gräskén, Sjötofta (Mats Eriksson).

Fisktärna Häckningar: 1 par Gräskén, Sjötofta (Mats Eriksson), 1 par Lagmanshagasjön, Ljungsarp (JE). Tidig obs: 1 ex Torpasjön, Långhem 17/4 (JE,SB).

Silvertärna 2 ex Sämsjön, Månstad 28/7 (RJ).

Skogsduva Fynd under häckningstid: 2 ex spelande Hofsnäs, Långhem 2/6 (JE), 1 ex Gumpebo, Grimsås 23/6 (JE).

Ringduva Vinterfynd: 3 ex Älvshult, Ambjörnarp 4/1 (SL), 2 ex Hofsnäs, Långhem 6/1 (BÅA), 1 ex Bystad, Limmared 13/1 (MD), 2 ex Limmared 5/2 (IN,MBN). Stort antal: 3000 ex mot N Växtorp, Dalstorp 14/4 (SB).

Turkduva (80) 1 ex spelande Björkvägen, Tranemo 6/4 (MD), 1 ex spelande Rådde, Långhem 2/6 (LA), 1 ex ICA, Tranemo 5/6 (JE).

Gök 1:a årsobs: 1 ex Bystad, Limmared 6/5 (MD), 1 ex Hofsnäs, Långhem (JL,LA,MD).

Berguv 1 exfunnen död Ösjön, Limmared 27/1 (AS, Gunnar Svensson).

Se notis på sid 41

Hökuggla (40) 1 ex Långhem 3-3/4 (MD, TFG, Pär Lydmark).

På fotografier kan man se att det är samma individ som sågs 3-16/3 vid Tingarör och sedan återupptäcktes ca 500 meter därifrån vid Västergärdet 3/4.

Hökuggla, foto Anders Svensson

Sparvuggla Rapporterad från 9 lokaler under häckningstid varav en konstaterad häckning Stålaröd, Hulared (JL,RJ).

Kattuggla Rapporterad från 9 lokaler under häckningstid varav 3 konstaterade häckningar: Torpanäset, Långhem (JE,Bengt Sjöberg), Kättsjö (JE), Lilla Hestra, Tranemo (Bruno Dahlqvist).

Hornuggla Rapporterad från 3 lokaler under häckningstid.

Jorduggla (6) 1 ex Gunneråsberget, Långhem 26/2 (CGA).
Senaste gången jorduggla observerades i kommunen var 2008.

Pärluggla Rapporterad från 1 lokal under häckningstid.

Nattskärva 2 ex spelande Brandsmo, Tranemo 18/5-25/6 (TFG), 2 ex spelande Hörryd, Ambjörnarp 31/5-20/6 (SL), 1 ex Älvshult, Ambjörnarp 7/8 (SL), 1 ex spelande Mjällbo, Uddebo under sommaren (TT).

Tornseglare 1:a årsobs: 4 ex Torpa stenhus, Långhem 15/5 (BÅA).

Göktyta Revirhävdande fåglar rapporterade från 1 lokal.

Mindre hackspett Vår- och sommarfynd har noterats på 5 lokaler.

Trädlärka Häckning: 2 kullar Hjärphult, Tranemo (SL). Fynd under häckningstid 1 revirhävdande Björkered, Ambjörnarp 12/5-2/6 (TFG).

Sånglärka 1:a årsobs: 1 ex Björnarp, Månstad 5/3 (Bo Svensson), 1 ex mot N Tranemo 5/3 (TT). Sen obs: 1 ex Älvshult, Ambjörnarp 23-24/11 (SL).

Backsvala Häckningar: 23 bon Sörkvarna, Dalstorp (JE).
Tidig obs: 1 ex Rådde, Långhem 19/4 (JL).

Ladusvala Tidiga obsar: 1-2 ex Såget, Limmared 15-16/4, 4 ex mot N Tranemosjön 16/4 (KM), 2 ex Rådde, Långhem 17/4 (JE), 20 ex Sämsjön, Månstad 19/4 (JL). Sen obs: 1 ex Limmared 10/11 (JL).

Hussvala Tidig obs: 1 ex Tranemosjön 17/4 (BÅA), 1 ex Sämsjön, Månstad 19/4 (JL).

Rödstrupig piplärka (88) 1 mot S Rådde, Långhem 6/9 (BÅA), 1 ex Älvshult, Ambjörnarp 7/9 (SL).

Skärpiplärka (78) 1 ex mot S Kättsjö, Grimsås 15/9 (JE).

Gulärkla Fynd som tyder på häckning: 1 par Tranemosjön 9/5-4/7 (BÅA), 1 par Fägerhult, Långhem 14-18/6 (MR), 1 ex Grimsås mosse 15/6 (JE) .

Forsärkla Häckningar eller fynd som tyder på häckning är rapporterade från 11 lokaler. Tidig obs: 3 ex Växtorp, Dalstorp 20/3 (SB).

Sädesärkla 1:a årsobs: 1 ex Södra Åsarp, Limmare 31/3 (RJ).

Sædesärkla, foto Anders Svensson

Sidenssvans Sent vårfynd: 11 ex Kättsjö, Grimsås 14/4 (JE), 15 ex Ladugården, Limmared 16/4 (JL). Tidigt höstfynd: 3 ex Fiåsali, Grimsås 8/10 (JE).

Rödhake Vinterfynd: 1 ex Bystad, Limmared 1/1 (MD), 1 ex Opensten, Limmared 1/1 (IN,MBN).

Blåhake (47) 1 ex Tranemosjön 25/8 (JL,BÅA).

Svart röstjärt Häckningar och fynd som tyder på häckningar är gjorda på följande lokaler: Ardagh, Limmared (TFG), Teknos, Tranemo (MD), Såget, Limmared (TFG), Rörvik, Tranemo (KM,Urban Eriksson).

Stenskvätta Rapporterad från 3 lokaler under häckningstid.

Ringtrast 21 observationer av totalt 28 ex 13/4-4/5.

Sävsångare Sjungande fåglar: 1 ex Tranemosjön 9/5-9/6 (TFG), 1 ex Långhem 26/5 (LA), 1 ex Kättsjö, Grimsås 1/6 (JE), 1 ex Kvistbäck 6/6 (JE), 1-2 ex Gryttersjön, Hulared 8/6-3/7 (RJ,JL).

Kärrsångare (126) Sjungande fåglar: 1 ex Fägerhult, Långhem 18/5 (MR), 1 ex Rådde, Långhem 1/6 (BÅA), 1 ex banvallen Limmared bakom Ardagh 3/6 (MD), 1 ex Såget, Limmared 21/6 (JL), 1 ex Gryttersjön, Hulared 3/7 (RJ)

Härmsångare Tidiga obsar: 1 sjungande Hofsnäs, Långhem 9/5 (JE).

Svarthätta Tidig obs: 1 sjungande Blåsut, Limmared 16/4 (IN,MBN).

Gransångare Fynd som tyder på häckning: 1 revirhävdande Tranemosjön 3/6-4/7 (SL,BÅA).

Lövsångare 1.a årsobs: 1 ex Tranemosjön 17/4 (BÅA,HE).

Halsbandsflugsnappare 1 ad hane häckade med en svartvit flugsnapparhona Hofsnäs, Långhem 30/6-15/7 (JE,TFG,M.fl). Första fyndet i Tranemo kommun om det godkänns. Rapporten är under granskning och man kan ännu inte helt utesluta att det rör sig om en hybrid Se notis s 36

Svartvit flugsnappare 1:a årsobs: 1 ex Södra Åsarp, Limmared 20/4 (RJ).

Törnskata Rapporterad under häckningstid från 8 lokaler.

Nötkråka Noterad på 6 lokaler under vår-sommar.

Svartkråka (19) 1 ad Rådde, Långhem 1/5 (TFG).

Gråsparv Rapporterad från 11 lokaler i kommunen.

Gråsparv, foto Anders Svensson

Steglits Fynd som tyder på häckning: 2 ad 1 juv Rådde, Långhem 4/8 (JE).

Stort antal: 11 ex Glasblåsargatan, Limmared 25/12 (AS).

Snösiska (19) 1 juv Kvistbäck, Grimsås 2/11 (JE).

Bändelkorsnäbb (16) 2 juv Bollsjö, Mossebo 20/7 (SL,DR,BÅA), 1 ex Södra Åsarp, Limmared 25/7 (JL), 1 juv mot S Lagmanshagasjön, Ljungsarp 26/7 (JE), 1 ex mot S Dalstorp 7/8 (SB), 1 hona Bystad-Slätte, Limmared 12-13/10 (MD), 2 ex Ösjön, Limmared 27/10 (AS).

Fjolårets invasion av bändelkorsnäbbar spillde över även på 2013 och årets sex observationer är det största antal som gjorts under ett år i kommunen. Tidigare har 13 observationer gjorts i

kommunen: 1985 (2), 1986, 1990, 1993 (2), 2001 (2), 2009, 2010 och 2012 (3).

Rosenfink 1 2K hane sjungande Kättsjö, Grimsås 8/6 (JE).

Tallbit (58) 1 ex Fiås, Grimsås 3/2 (BÅA), 10 ex Bystad, Limmared 22/2 (MD).

Stenknäck Rapporterad från 4 lokaler under häckningstid.

Lappsparv 2 ex mot N Växtorp, Dalstorp 7/4 (SB), 1 ex mot NO Södra Åsarp 14/4 (RJ).

Ortolansparv 1 ex Älvshult, Ambjörnarp 27/4 (SL).

Observatörer:

AS	Anders Svensson	KM	Krister Melkersson
BMO	Britt-Marie Olsson	LA	Lennart Appelqvist
BÅA	Björn-Åke Andersson	MD	Magnus Dahl
CGA	Claes-Göran Ahlgren	MR	Mikael Ramström
DR	Daniel Rundgren	RB	Roger Book
HE	Hans Ericson	RJ	Ronny Josefsson
JE	Jens Ekdahl	SB	Stellan Bygård
JL	Jan Lundberg	SL	Sigvard Lundgren
JvH	Janis von Heyking	SOO	Sven-Olof Olsson
IN	Ingemar Nilsson	TFG	Tranemo Fågelgrupp
MBN	Maj-Britt Nilsson	TT	Thomas Tranefors

Signaturen TFG innebär att flera av fågelgruppens medlemmar sett fågel/fåglarna samma dag eller under en längre period.

Förutom ovanstående rapportörer har ett flertal personer rapporterat via Svalan eller muntligt och vi framför ett stort tack till alla dessa. Ingen nämnd och ingen glömd.

Inventeringar på Tåstarps ängar

På uppdrag av Tranemo kommun har området runt Tåstarps ängar inventerats på fladdermöss och hopprätvingar inom ramen för kommunens LONA-projekt "Naturreservat Södra Tranemosjön". Tåstarps ängar består av en föredetta grus- och sandtäkt där det numera bedrivs naturvårdsåtgärder, och som bland annat nyttjas i rekreationssyfte. Inventeringen syftade i att undersöka vilka arter fladdermöss och hopprätvingar som finns inom området.

Fladdermöss

Allmänt om fladdermöss

I Sverige bedöms 19 arter fladdermöss finnas, av vilka 8 – 9 arter är relativt vanligt förekommande i Västra Götaland. Under de senaste åren har kunskapen om de svenska fladdermössens utbredning och status ökat markant, detta på grund av att en lång rad inventeringar gjorts. En betydande del av dessa inventeringar har utförts för att undersöka fladdermusfaunan inför planerade vindkraftsetableringar.

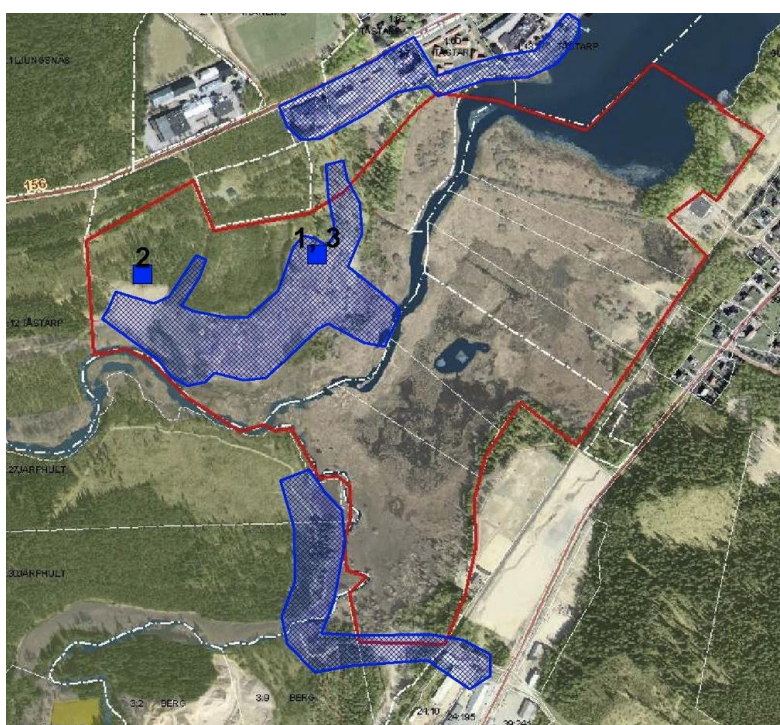
Nordisk fladdermus, foto Magnus Gelang

Fladdermöss uppvisar en relativt komplex livscykel. Efter övervintring på lämpliga ställen såsom gruvhål, byggnader eller andra ställen som håller en stabil temperatur och luftfuktighet söker sig fladdermöss under våren till sina sommarvisten. Honorna samlar sig under juni i yngelkolonier, där ungarna föds runt midsommar och föds upp under juli och början av augusti. Under denna tid är fladdermössen i regel mycket stationära och jagar nästan uteslutande runt kolonierna. Under augusti lämnar ungarna yngelkolonierna, vilka upplöses, och även hanarna lämnar sina sommarvisten och etablerar parningsrevir. Detta gör att fladdermusförekomsten lokalt ändras mycket, då det "rörs om" ordentligt i den lokala fladdermusfaunan. Under denna tid börjar hanarna spela och parningstiden börjar. Under augusti och september sker även merparten av flyttningen, då fladdermössen söker sig till sina övervintringsställen. Migrationen skiljer sig från till exempel fågelflyttningen genom att den inte är

riktad åt varmare trakter med födotillgång, utan är istället riktad mot platser som erbjuder en stabil temperatur och med jämn luftfuktighet. Detta kan vara gruvhål, jordkällare, byggnader, eller i vissa fall ihåliga träd nere på kontinenten. Det senare gör att en betydande del av den svenska fladdermusfaunan trots allt flyttar söderut, och uppvisar då en migration liknande den hos fåglar.

Fladdermöss använder ultraljud för ekolokalisering, och vi kan således använda deras sonar för artbestämning. Olika arter producerar olika sonar och använder detta på olika sätt, och med bra utrustning och mycket träning kan de flesta svenska arter identifieras med hjälp av ultraljudsdetektorer, inspelningsutrustning och mjukvara för analys.

Framför allt i kombination med visuella observationer kan en säker identifiering göras, men i vissa fall krävs fångst för helt säker artbestämning.

Inventerat område samt placering av autoboxar

Förekomst av fladdermöss

	Manuell inv. 13-14 aug	Manuell inv. 6 sept	Box 1, 13-14 aug	Box 2, 13-14 aug	Box 3, 3-6 sept
Vattenfladdermus	x	x			
Mustach-/Brandts fladdermus	x	x	x		x
Obestämd musöra Myotis sp.	x		x		x
Dvärgfladdermus	x	x	x		x
Nordisk fladdermus	x	x	x		x
Stor fladdermus	x		x		
Långörad fladdermus	x		x		
Antal arter	7	4	6	0	4

Totalt noterades sex arter fladdermöss under inventeringen. Dessa var alla förväntade inom det aktuella området, och inga ovanliga eller rödlistade arter observerades. Det är omöjligt att i fält skilja mustasch- och Brandts fladdermus åt, och dessa sammanförs därför under inventeringen. I vissa fall observeras arter av släktet *Myotis* som är omöjliga att bestämma (på grund av korta observationer etc.), och dessa är troligtvis någon av de tre arterna vatten-, mustasch- eller Brandts fladdermus. Stor fladdermus observerades jagande över de öppna ytorna, och denna art är relativt vanlig i södra Sverige.

År 2012 var ett onormalt fladdermusår, mycket på grund av att juni månad var extremt kall. Den absoluta majoriteten av juninätterna hade en temperatur under 10°, vilket innebär att mygg och många andra insekter var inaktiva. Möjligtvis ledde detta i sin tur till att de då högräktiga honorna inte hade mat, utan gick i dvala. Är bristen på mat för långvarig, som den troligtvis var under 2012, spontanaborterar en stor del av honorna sina foster och höstmigration och svärmning kan påbörjas. Nordisk fladdermus var en av de vanligast observerade fladdermössen under inventeringen, och även en av Sveriges vanligaste fladdermöss redan under högsommaren. Det är svårt att spekulera kring hur detta har påverkat inventeringsresultatet.

Hopprätvingar

Allmänt om Sveriges hopprätvingar

I Sverige finns 38 arter hopprätvingar, varav 15 – 20 arter skulle kunna påträffas i Tranemotrakten. Som för många insektsgrupper, speciellt de som gynnas av ett varmt klimat, är diversiteten större i sydöstra Sverige, men förvånadsvärt få inventeringar av hopprätvingar har gjorts i Sverige trots gruppens lättillgänglighet, och därför är kunskapen om arterna utbredning begränsad. De allra flesta arter är vanliga inom sitt utbredningsområde, och endast fem arter är upptagna i den Svenska rödlistan. Många arter är hävdgynnade och kräver ett öppet landskap. Därför påverkas de negativt av igenväxning och beskuggning av sina miljöer. De flesta arter övervintrar som ägg och kläcks på våren.

Punkttorngräshoppa, foto Magnus Gelang

Hopprätvingarnas livscykel innefattar en ofullständig utveckling, och de kläckta larverna utvecklas till nymfer för att under hög- eller sensommaren vidareutvecklas till vuxna. Larv- och nymfstadierna liknar vuxna i stora drag, men bland annat vingar är inte utvecklade hos dessa. Hanarna stridulerar framför allt under sensommar och tidig höst, och deras läten är både en folkkär och betydande del av den svenska sensommarens ljudbild. Generellt sett alstrar gräshoppor ljud inom det spektrum som är hörbart för människor, och vårtbitare alstrar en kombination av ultraljud och hörbart ljud. Det finns givetvis en rad undantag, bland annat har torngräshoppor en annan livscykel, där larverna föds under sommaren och övervintrar oftast som vuxna. Dessa stridulerar inte, och parning och befruktning sker under våren.

Inventeringen gjordes genom att till fots söka över det aktuella området, och besöka områdets olika biotoper samt leta upp extra solbelysta eller extra varma platser och lägen.

Karta över Tåstarps ängar, med gränsen för naturreservatet markerat med röd linje, och delområdena för denna inventering markerade med blå linjer och noterade med svarta versaler.

Område A– Detta område består av trivial blandskog, och är beläget runt den informationsskylt som finns i norra delen av Tåstarps ängar. Området består dock av ett flertal mindre biotoper och ligger i anslutning till område B och C, och detta tillsammans leder till att många av arterna påträffas här.

Område B– Detta område är Tåstarps ängars mest karaktäristiska del, och består av sanddominerad gräsmark bevuxen med enstaka mindre tallar. Längs området löper en kulle, och därför finns här sluttningar som vid rätt tidpunkt och väder är kraftigt solexponerade och varma. Detta område bedömdes som det med högst potential när det gäller hopprätvingar.

Område C– I gränsoområdet mellan det torra område B och det blöta område D ligger en yta med frisk gräsmark och viss buskvegetation . Detta område översvämmas troligen varje vår, men var vid inventeringen relativt torrt.

Område D– I strandzonen ner mot Ätran växer olika starrarter, vass och annan vegetation som trivs i blöta miljöer.

Område E– I Tåstarps ängars västra del ligger ett område som består dels av trivial gräsvegetation, dels av öppen sand- och grus med sparsam vegetation och dels av talldominerad skog. En del av tallskogen är likåldring ungskog med planterade tallar på i det närmaste bar sandjord, och en är mer kuperad olikåldrig tallskog med trivial markvegetation som blåbär, lingon, kruståtel och annan triviala vegetation. Området erbjuder kanske inte den attraktiva miljön som besökaren möter i de centrala, norra och östra delarna av Tåstarps ängar men bidrar till variationen i reservatet.

Vy över Tåstarpsängar, foto Magnus Gelang

	Område A	Område B	Område C	Område D	Område E
Grön vårtbitare <i>Tettigonia viridissima</i>	fåtalig				fåtalig
Ljungvårtbitare <i>Metrioptera brachyptera</i>	enstaka	vanlig	vanlig	enstaka	vanlig
Buskvårtbitare <i>Pholidoptera griseoptera</i>	enstaka	fåtalig	fåtalig		fåtalig
Punktorngräshoppa <i>Tetrix bipunctata</i>	1 fångad				
Kärrgräshoppa <i>Mecostethus grossus</i>				enstaka	
Grön ängsgräshoppa <i>Omocestus viridulus</i>	vanlig	vanlig	vanlig	enstaka	vanlig
Backgräshoppa <i>Chorthippus brunneus</i>	enstaka	vanlig			fåtalig
Slättergräshoppa <i>Chorthippus biguttulus</i>		1 fångad			
Kortvingad ängsgräshoppa <i>Chorthippus parallelus</i>			vanlig	enstaka	enstaka
Mindre klubbgräshoppa <i>Myrmeleotettix maculatus</i>	fåtalig	vanlig			
Obestämd hopprätvinge <i>Orthoptera sp.</i>		1 hörd			
	7	7	4	4	6

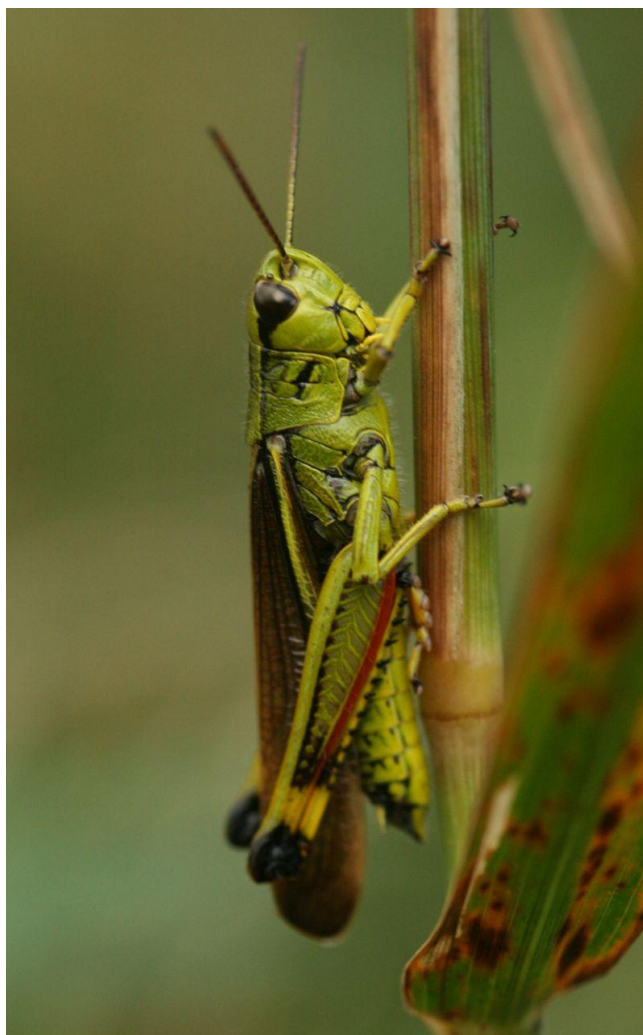
Förekomst av Hopprätvingar

Överlag är områdets hopprätvingsfauna av trivial karaktär, trots områdets beskaffenhet med en rad potentiellt gynnsamma habitat och med gott om väl solbelysta ytor. En faktor som troligtvis var bidragande till detta var 2012 års väderlek, framför allt under försommaren. Den absoluta majoriteten av juninätterna hade en temperatur under 10° C och en stor del av junidagarna var även de kalla och inte sällan nederbördsrika, vilket innebär att många andra insekter påvisligen påverkades negativt. Detta noterades under flera insektsinventeringar under 2012. Det är svårt att spekulera kring hur detta har påverkat inventeringsresultatet, men resultatet var möjligen magrare än förväntat.

Totalt hittades 10 arter hopprätvingar under inventeringen och därtill spelades ett gräshoppsläte in som inte kunde artbestämmas. Ingen rödlistad art hittades, och vanliga arter som till exempel större vårtbitare *Decticus verrucivorus*, strandängsgräshoppa *Chorthippus albomarginatus* och större klubbgräshoppa *Gomphocerus rufus* kunde förväntas finnas inom området. Andra arter som rödgumpgräshoppa *Omocestus ventralis* och solgräshoppa *C. apicarius* skulle också kunna finnas här. Den obestämda hopprätvingen var av allt att döma en gräshoppa, dock med endast en förnimbar del av lätet inom det mänskliga örats hörbara spektrum. Endast en individ spelades in, men ingen individ fångades eller sågs.

Ytterligare eftersök kommer att göras under sommaren 2014.

Trots det triviala resultatet från denna inventering bedöms områdets potential som lovande utifrån ett hopprätvingeperspektiv. Det är viktigt att bibehålla områdets öppna struktur och troligtvis gynnas hopprätvingar också av en variation av mikrohabitat och överlag varierade öppna miljöer.

Kärrgräshoppa, foto Thomas Tranefors

Magnus Gelang

Inventering av fågelfaunan vid Tranemosjön inklusive maderna

Tranemo fågelgrupp har inventerat främst våtmarksområdet inom det planerade naturreservatet ”Södra Tranemosjön” under 2013. Inventeringen bygger på 5 besök med revirkartering vid maderna, räkning av änder och gäss under våren samt observationer från området under häckningstid. Inventeringen är inte heltäckande utan störst vikt har lagts vid våtmarkshäckande arter. Dessutom har några ”intressanta” observationer under häckningstid tagits med i resultatet. 5 noterade arter är upptagna på rödlistan över hotade arter.

Buskskvätta		4 par
Brun kärrhök		3 observationer under häckningstid
Drillsnäppa	NT	1 par
Enkelbeckasin		4 par
Fiskmås		flera födosöker vid sjön och maderna
Forsärla		fodosöker i området – häckar i Jälman
Gransångare		1 revirhävdande
Grågås		2 par
Gräsand		8-12 par
Gröngöling		1-2 par
Gulärla	VU	1 par
Göktyta	NT	1 par
Hämpling	NT	1 sjungande under häckningstid
Kanadagås		observerad under häckningstid
Knipa		4 par
Knölsvan		observerad under häckningstid
Kricka		4 par
Lärkfalk		1 par söder om maderna
Mindre hackspett	NT	1 par
Rörsångare		5 par
Skogssnäppa		1 par
Skäggdopping		1 par observerat under häckningstid
Stjärtmes		1 par observerat under häckningstid
Sävsångare		1 par
Sävspurv		5 par
Tofsvipa		1 par hävdade revir under våren
Trana		1 par ruvningen avbröts
Trädlärka		observerad under häckningstid

Tranemo fågelgrupp

Halsbandsflugsnappare – ny art? För kommunen

Den sköna försommarmorgonen 30 juni gjorde jag ett besök på Hofsnäs med förhoppningen om någon överraskning – kanske en mindre flugsnappare, eller varför inte en sommargylling...

Jag gick en liten runda vid gården, utan att se något särskilt, och åkte sedan vidare vägen norrut på näset. Det var vindstilla och fågelsången hördes bra när rutorna var nedvevade. I den fina lundlika delen av näset hördes kattuggleungar. Jag stannade till för att se hur många det var, men mina öron fångade i stället ett annat läte av större intresse. Det var ett ivrigt varnande ”ihp, ihp, ihp” som inte tillhörde någon av våra vanliga arter, och jag anade vad det var...

Strax fick jag syn på den varnande fågeln och visst var det en verklig raritet – en

halsbandsflugsnappare hanne – ny art för Tranemo kommun!

Jag parkerade bilen och meddelade några av de lokala skådarna. När jag åter fick in flugsnapparen i handjagaren hade den några stora insekter i näbben och satt varnande nära en holk. Vad nu då? Den flög fram till holken och försvann in. Wow! Det var inte bara en tillfällig gäst – den häckade här!

Halsbandsflugsnappare? foto Magnus Dahl

Fantastiskt, och när man tänker efter är det ju perfekt biotop. Men att vi skådare missat den fram tills ungarna kläckts...

Magnus anlände och kameran rasslade. Bättre observationsförutsättningar kunde vi knappt ha, där vi stod ca 10 meter från holken. Men hur var det med honan då? Var hon också en halsbandsflugsnappare, eller var det en svartvit flugsnappare? Baserat på både dräkt och lockläte så talade det entydligt för att honan var en svartvit flugsnappare. Vi studerade hannen mer ingående och förutom grå stänk i den vita nackboan, så var alla karaktärer helt överensstämmande med halsbandsflugsnappare. Fyndet larmades ut och de närmaste dagarna besöktes lokalen av flera lokala och även några mer långväga skådare. Det fördes diskussion om hannen var en ren halsbandsflugsnappare eller ej och Stellan, Magnus och Janis kollade även med olika experter i landet.

Summerat verkade det vara en ren halsbandsflugsnappare, men när denna notis skrivs har raritetskommitténs ännu inte behandlat färdigt rapporten, så det är nog inte helt enkelt med den här arten och hybrider. Kanske får jag anledning att fortsätta denna notis nästa år... (därför frågetecknet i rubriken).

Utöver dräktkaraktärerna, så ska man helst också höra sången för att helt utesluta inslag av svartvit flugsnappare. Tyvärr hördes aldrig denna individ sjunga, men med tanke på att halsbandsflugsnappare är mycket ortstrogna så blir det en extra spännande kommande vår på Hofsnäs!

När flugsnapparen upptäcktes var ungarna redan så stora att de kunde höras inne i holken när de matades. Knappt två veckor senare, 11 juli, sågs minst en unge bli matad utanför holken och 15 juli gjordes den sista observationen när hannen sågs i närheten av holken. Häckningen lyckades alltså, men det är oklart om någon och i så fall hur många ungar som överlevde sommaren för att flytta söderut.

Enligt den litteratur jag läst, så brukar hybridhäckningar resultera i färre ungar än artrena häckningar. Samtidigt är det vanligt med hybridhäckningar i de få fall halsbandsflugsnappare har häckat utanför sitt ordinarie utbredningsområde. Förklaringen är att halsbandsflugsnappare och svartvit flugsnappare är väldigt nära släkt och det är givetvis enklare för en halsbandsflugsnapparhanne att hitta en svartvit hona att para sig med, än att hitta en hona från den egna arten, i de områden där halsbandsflugsnappare normalt inte förekommer.

Halsbandsflugsnapparen har en ostsydostlig utbredning och i Sverige häckar den allmänt på Gotland. På Öland häckar den sparsamt och därutöver oregelbundet utmed svenska ostkusten i Skåne, Blekinge, Småland och Sörmland.

Utanför de områdena är den mycket ovanlig och enligt Artportalen ("svalan") har det i Västergötland enbart gjorts följande observationer (i modern tid):

1995 och 1996	1 hane Slottsskogen Göteborg
1999	1 hane vid Hornborgasjön
2003 och 2004	1 hane i hybridhäckning vid Toarps säteri Gällstad.
2007	1 hane Göteborg

Dessutom kan nämnas 1 hane som sågs i Hestra (några km från Tranemo kommun), Småland 1998

Att notera är också att i "svalan" finns inga hybrider rapporterade från Västergötland.

Jens Ekdahl

Som du sår får du skörda

Snön yr på tvären utanför fönstret medan jag sår perenner, kryddor och chilifrön. Hoppas det var sista snöfallet för i år! Förra veckan stoppade jag ner en del frön och isopen tittar redan upp lite yrvaket. Plantorna ska bli en inramning till kryddträdgården har jag tänkt. När man flyttar till landet så är tankarna och planerna ibland lite större än vad man klarar, men trädgård är ett livstidsprojekt. Så fjärran från TV-programmet Trädgårdskampen, där man hysteriskt sliter till sig perenner på fem minuter och bygger en pergola på två timmar. Sjukt dumt! Humlegärde som vårt ställe heter är ett namn som förpliktigar. Humleplantor av gammal svensk sort är inhandlade i Skåne, kanske någon vill förädla kottarna till öl så småningom? Men humlorna måste också få goda livsbetingelser och det hoppas jag de ska få i kryddträdgården, perennrabatterna och på ängarna. Mitt intryck är att humlorna och bina är alldeles för få, även här där ingen spritt några bekämpningsmedel på länge. Någon som vill ha en plats att placera ut en bikupa kanske?

När man fått en plats på jorden att förvalta så får man försöka göra det väl. Vi har snart genomfört ett projekt för större biologisk mångfald, genom att ta bort massor med granar och gynna lövträden. En f d granskog har också fått bli en ekplantering och på försök också lite bok. Det blir spännande att se om de överlevt. Redan förra sommaren hade betesvallen, där granarna rensats ut, fått en rikare flora och bli alldeles fullt med nattvioler. Min plan är att vi ska bli nästan självförsörjande på rotsaker och en del grönsaker. Det återstår att se om det är realistiskt. Om orken och ryggen håller...

Barnbarnet Rebecka på Humlegärde,
foto Thomas Tranefors

Det är i alla fall kul att sitta med fröbeställningen från Runåbergs och konstatera att i princip alla frön jag vill ha nu finns som ekologiska. Ett hot svävar ju dessvärre över de små fröfirmorna och de gamla sorterna på grund av EU:s nya frödirektiv. Alla sorter måste registreras till stora kostnader. Men i förra veckan förpassade EU-parlamentet kommissionens förslag om ny frölag till papperskorgen. Det är bara att hoppas att det nya förslaget är bättre när det kommer i höst. Glöm inte rösta i EU-valet förresten! Det har faktiskt stor betydelse vilka som sitter där i parlamentet.

Marita Pahlén

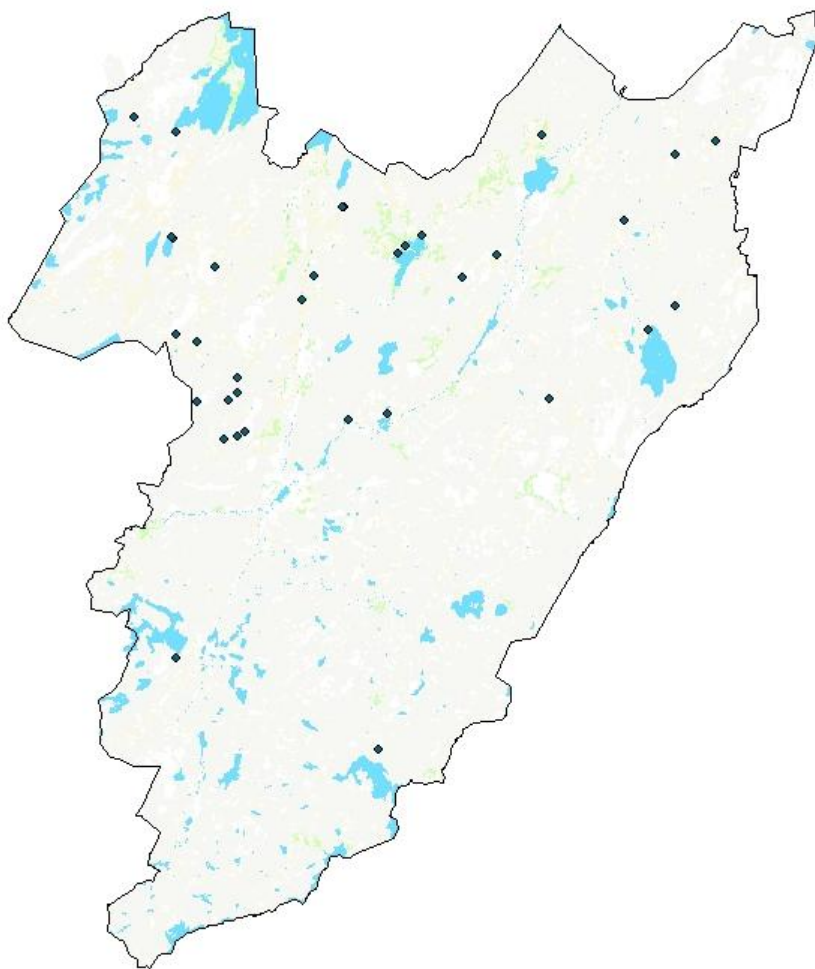
Årets flora art Slåtterblomma

Slåtterblomman återfinns vi i lite fuktiga marker, ofta välskötta betesmarker eller rikare kärr eller stränder. Den är kalkgynnad och återfinns främst i kommunens nordvästra delar där den förekommer i rikkärsmiljöer medans den minskar snabbt i andra delar där hävden försvunnit eller försämrats.

Slåtterblomman lyser vackert vit på senare delen av sommaren och har en karakteristisk blomma med tydliga nerver på kronbladen. Den är mellan 10-30 cm hög och blommans kronblad reflekterar ultraviolett ljus för att vägleda besökande växter.

I Tranemo kommun har slåtterblomman främst rapporterats från den norra delen av kommunen. De flesta observationer är över 20 år gamla. Besök gärna några av de gamla lokaler där den rapporterats. En lista på lokalerna finns på vår hemsida med koordinater. Varför inte använda dom som ”geocaching” objekt?

Thomas Tranefors

Ängens dag

Naturskyddsförening anordnade 2013 Ängens dag för första gången. Ängens dag firas på ett hundratal platser i landet i början av augusti för att uppmärksamma en av Sveriges mest artrika och älskade naturtyp. Ängen är en oplöjd gräsmark som hävdas genom slåtter för att få foder till våra djur under vintern. Genom att mer näring bortförs än tillförs samtidigt som ständig störning genom att växtmassa årligen tas bort gynnar konkurrenssvaga örter som annars trängs undan vid det konventionellt brukade jordbrukslandskapet.

Ängen som vi slog var på ca 1000 kvm och ligger i Lilla Hestra. Den har långvarig hävd, de senaste åren både med lie, slåtterbalk och vissa år bete. Men Bruno Dahlquist minns sina föräldrar som hävdade marken och som om våren kratta den ren från nedfallna kvistar och löv på våren. Ängarnas historia sträcker sig ibland minst 1000 år tillbaka. Genom att hävden fortgått finns fortfarande hävdgynnade växter som svinrot, slåttergubbe, ängsskallra, gökärt och prästkragar i Brunos äng. Ett bestånd med mästerrot skvallrar om att det en gång legat en trädgård i närheten.

Den 3 augusti samlades en mindre skara liebärare och höstade ängen under en solig förmiddag. Trots det torra gräset (det är lättare att slå på morgonen då stråna är fyllda med vätska) så tog det oss två timmar i lugnt tempo att bli klara, ja Stina fortsatte att snygga till runt stenarna med sin kortlie medan vi intog rygggläde efter fikan och ett väl utfört arbetspass.

I år återupprepar vi Ängens dag på Mjällbo utanför Uddebo. Väl mött i fagra blomsterängar.

Thomas Tranefors

Bruno, Oscar och Alve vilar ut. foto Thomas Tranefors

Berguven vid Ösjön

Förr var berguven ganska allmänt förekommande i skogs- och skärgårdstrakter, men miljögifter som DDT, kvicksilver m.fl. och jakt med skottpengar gjorde att den fridlystes 1950. Men uppgången uteblev och i slutet på 1960-talet startades projektet Berguv Sydväst med att föda upp berguvar i fångenskap för att sedan släppas ut. Projektet var framgångsrikt och i mitten på 1980-talet så avslutades uppfödningen och uvarna flyttade vidare till andra avelsprojekt runtom i landet. I kommunen så fanns det uppfödning på tre ställen, med som mest fem berguvspår. Utsättningen av berguvsungarna ledde till att häckningar konstaterades på minst tre ställen, vid Opensten/Skärtebo, soptippen i Tranemo och vid Berg. Berguven har inte häckat i kommunen på många år och observationerna är numera inte många om ens årliga de senaste åren i kommunen. Därför var det inte kul att träffa på en död berguv vid Ösjön, Det hade istället varit så mycket roligare att höra det mytomspunna hoandet i börja på februari-mars

Berguven är världens största uggle och honan, som blir störst, kan bli ca 70 cm lång med ett vingspann upp till 170 cm och väga ca 4 kg. Berguven är främst en nattaktiv fågel och kan bli upp till 20 år gammal.

Foto: Gunnar Svensson

Död berguv

Under en skogs promenad så kom Birgitta Vallin ikapp och såg att det låg en död berguv vid Ösjöns badplats. Det var närmare att gå hem och ta bilen än att vända och gå tillbaka och titta. Sagt och gjort så hämtades bilen och jag körde upp till Ösjön. Det hade varit en kall natt och snön knarrade under skorna vid parkeringen till badplatsen. Nere vid sjökanten låg ugglan död och stelfrusen.

Död berguv, foto Anders Svensson

Berguven tillhör statens vilt, tidigare kronans villebråd, och skickades in till naturhistoriska riksmuseet. Det gör man enklast genom att lämna in djuret till polisen. En lista på vad som är statens villebråd finns på naturhistoriska riksmuseets hemsida. Berguven lämnades in hos polisen i Ulricehamn och efter ett par veckor kom ett svar från SVA, statens veterinärmedicinska anstalt, i Uppsala. På SVA hade ugglan obducerats och i utlåtandet från obduktionen står att berguven var en vuxen utmärglad hona. Den hade inget fett i kroppens depåer och muskulaturen var förtvinad. I övrigt kunde inga sjukliga förändringar påvisas.

Den hade helt enkelt dött på grund av den hårda och kalla vintern.

Anders Svensson

Verksamhetsberättelse för Tranemo Naturskyddsförening 2013

Föreningsfunktionärer:

STYRELSEN:

Björn-Åke Andersson (ordf.)

Sigvard Lundgren (v. ordf.)

Anders Svensson (sekr)

Bruno Dahlqvist (kassör)

Jan Lundberg (korresp. sekr.)

Thomas Tranefors (ledamot)

STYRELSESUPPLEANTER:

Ronny Josefsson

Hans Eriksson

Ingvar Persson

Lena Martinsson

REVISORER: Ronny Erlandsson

Ingegerd Johansson

REVISORSUPPLEANTER: Rune Holmberg

Inger Stark

VALBEREDNING: Frank Johansson

Möten: Styrelsen har haft 8 protokollförda möten inklusive årsmötet 2013.

Medlemsantal: Vid utgången av 2013 hade föreningen 303 medlemmar. Av dessa var 132 familjemedlemmar. Det är en liten ökning jämfört med föregående år.

Aktiviteter under året: Föreningen har erbjudit medlemmarna ett flertal organiserade aktiviteter under året. Av aktiviteterna kan nämnas:

Naturnatten vid Grytteredssjön

Jätteträdsexkursion i Långhem

Klädbyttardag i Uddebo tillsammans med Gula Huset

Fjärilsexkursion utmed banvallen i Tranemo

Ängens dag, med slåttergille i Lilla hestra.

Höstmötet där naturfilmaren Ingemar Lind visade sin film myskoxarna i

Härjedalen. Detta var ett samarrangemang med Månstads hembygdsförening

NIT, Naturen i Tranemo togs fram i 200 ex och har skickats ut till samtliga medlemmar.

Fågelgruppen. Gruppen har träffats regelbundet under året. Mötena hålls på Tranemo bibliotek och har haft ett brett och varierande innehåll.

Vid Tranemosjön har ringmärkning av fåglar ägt rum vid flera tillfällen under hösten och under hösten ringmärktes 238 fåglar. Sedan starten 1997 har 5577 ringmärkts vid Tranemosjön.

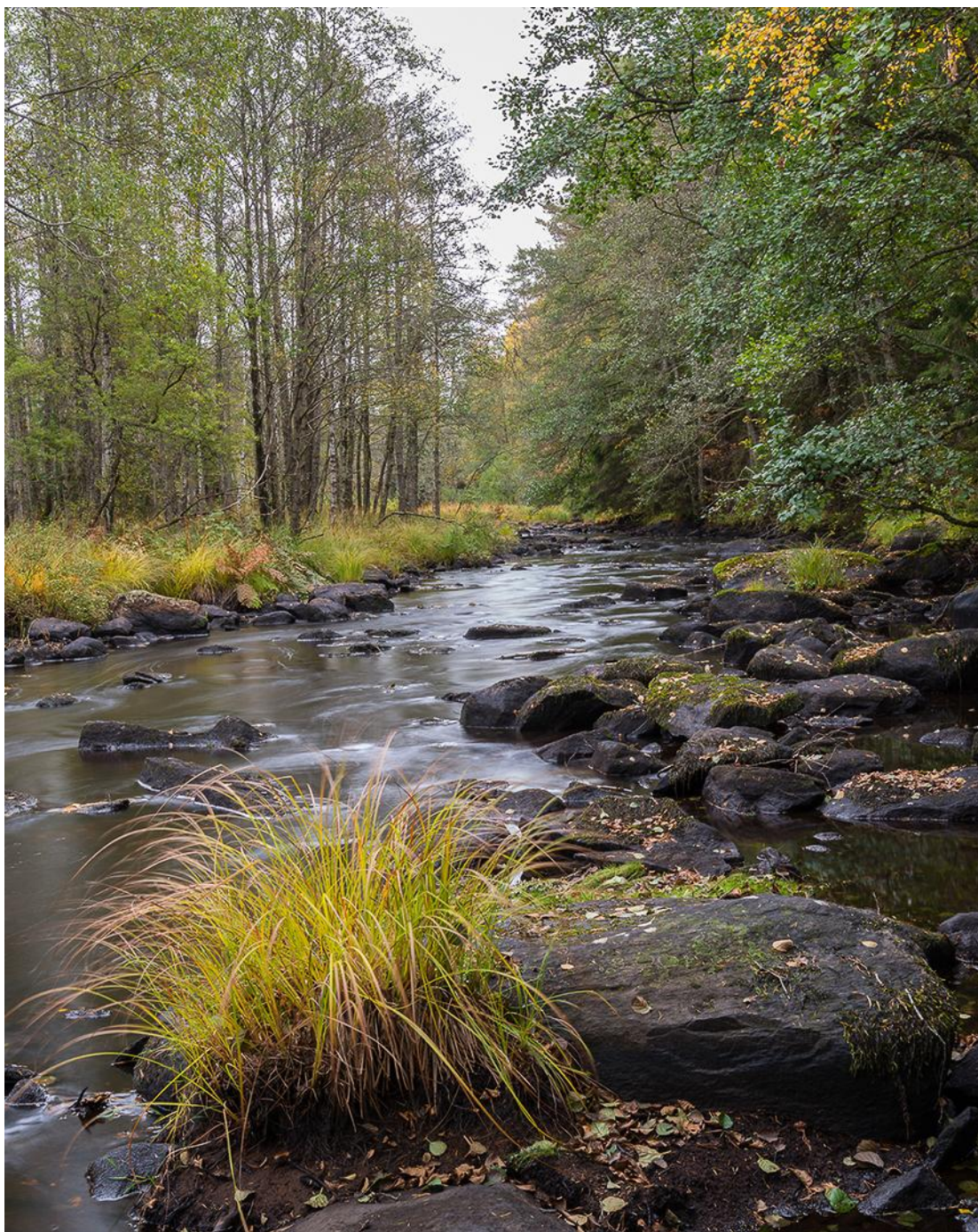
Botaniksektionen. Har bl.a. organiserat de vilda blommornas dag vid Albano i Dalstorp.

Kommunala kontakter. Samarbetet med kommunens naturvårdshandläggare fortsätter regelbundet. Samrådsmöte har ägt rum om hur Tåstarps ängar har skötts och presentation av framtida aktiviteter inför bildandet av naturreservatet.

Föreningen har varit samrådspartner till kommunens naturvårdsplan.
Föreningen har överklagat beslutet om torvtäckt på Grimsås mosse.

Styrelsen framför ett varmt tack till alla som medverkat till ett berikande och varierat verksamhetsår och hoppas på ett fortsatt aktivt medlemsengagemang år 2014.

Styrelsen

Jälmån vid Brandsmo, foto Anders Svensson

Ringmärkning vid Tranemosjön 2013

237 fåglar av 17 arter ringmärktes under hösten vid Tranemosjön och det är färre märkta fåglar än genomsnittet genom åren. Genomsnittet är 328 märkta fåglar per år vid Tranemosjön under de 17 år som ringmärkningarna pågått. Märkningarna startade den 30 juli och avslutades den 19 oktober, efter elva ringmärkningstillfällen. Ett rekord slogs i år och det var antalet ringmärkta lövsångare, hösten 2013 märktes 102 ex. Det tidigare rekordet var 95 lövsångare från hösten 2012. Någon ny märkart blev det inte 2013 och ingen ovanlig fågelart märktes. En grönsångare ringmärktes den 25 augusti och det var den femte som märkts genom tiderna vid Tranemosjön. Annars var det många arter som ringmärktes i mindre antal än tidigare år, eller saknades helt. Bara sju trädpiplärkor märktes och ingen ängspiplärka. De tre vanligaste märkarterna var lövsångare (102 ex), rödhake (23 ex) och grönsiska (18 ex). Två kontroller av redan ringmärkta fåglar gjordes. Den 30 juli fastnade en rörsångare i ett av näten i vassen vid Tranemosjön och den var märkt som pull vid Kvismaren, Närke två år tidigare, den 5 juli 2011. Den andra kontrollen var en nötväcka som var ringmärkt vid Tranemosjön den 13 augusti 2011 och kontrollerades den 21 september

Jan Lundberg

Ringmärkning vid Tåstarpsängar, foto Thomas Tranefors

Tranemo Naturskyddsförening

Program 2014

Årsmöte 20 mars kl 19.00 i Tranängsskolan. Det är åter dags för årsmötet att tacka, kritisera och bevilja styrelsen ansvarsfrihet samt att välja funktionärer.
Ansvarig: Jan Lundberg 0325-780 62

Röjningsdag vid Tåstarps ängar 30 mars kl. 10:00, samling vid fågeltornet. Vi eldar upp rishögarna och spanar efter fåglar och vårens ankomst. Medtag fika.
Ansvarig: Björn-Åke Andersson 0325-767 59

Klädbytdag 5 april i samarbete med Gula-Huset i Uddebo

Stängsling vid Tranemosjön 13 april. Vi stängslar in markerna så att korna har någonstans att beta. Samling kl. 09:00 vid Tåstarps ängar i Tranemo. Medtag fika.

Ansvarig: Thomas Tranefors 0702635602

1:a majrundan. Vi samlas kl. 07.00 på skolans aulaplan i Tranemo för gemensam avfärd. Det blir en sedvanlig rundresa för fågelskådning på några av kommunens mer kända fågellokaler. Vi hoppas på gott om nyanlända häckfåglar och några sällsynheter. Medtag fika.

Ansvarig: Björn-Åke Andersson 0325-767 59

Bin och vildbin 17 maj 10:00 Samling vid Tåstarps ängar i Tranemo. Vi tittar på både tama och vilda bin, för att se hur deras samhällen fungerar. Medtag fika.
Ansvarig: Björn-Åke Andersson 0325-767 59

Naturnatten 5-6 juni vid Hofsnäs. Kom och njut av försommarnattens ljud och dofter. Samling 22:00 vid Hofsnäs herrgård. Medtag fika.

Ansvarig: Thomas Tranefors 0702635602

De vilda blommornas dag, anordnas i år den 16:e juni vid Berg i Tranemo.

Samling vid aulaplan kl. 9. Medtag fika.

Ansvarig: Bruno Dahlqvist 0325-767 87

Fjärilsexkursion 5 juli, Artrace utmed banvallen, hur många fjärilsarter hittar vi? Vi cyklar utmed banvallen och letar fjärilar.

Samling vid gymnasiet, Tranemo kl. 10:00. Medtag fika.

Vid dåligt väder, blir exkursionen inställd

Ansvarig: Thomas Tranefors 0702635602

Slättergille – Ängens dag Mjällbo, Uddebo. 9 augusti. Samling vid aulaplan kl. 9:00 eller Mjällbo kl. 9:30

Ansvarig: Thomas Tranefors 0702635602

Jätteträdexkursion 12 oktober, samling 09:00 vid macken i Grimsås. Medtag fika.

Ansvarig: Björn-Åke Andersson 0325-767 59

Höstmöte 2 nov Månstad bygdegård kl. 19:00 Ingemar Lind visar sin nya film om Nordisk vildmark, skärgård. Ansvarig: Björn-Åke Andersson 0325-767 59

Fågelgruppen har månadsmöten första måndagen varje månad mellan september till juni med intressanta bildvisningar och annat trevligt från fåglarnas värld på Tranemo bibliotek kl. 18:30. Separat program finns på hemsidan.

Ringmärkning vid Tranemosjön kommer att ske även detta år. Datum för dessa aktiviteter kommer att läggas ut på hemsidan.

Ansvarig: Jan Lundberg 0325-780 62

Hjärtligt välkomna till årets aktiviteter, både medlemmar och övriga intresserade!

www.tranemonatur.se

Ringmärkning vid Tåstarpsängar, foto Thomas Tranefors

Innehåll

Ordförandens sida	3
Tranor med satellitsändare	5
Kan biobräsleuttag i ädellövskogen gynna naturvärdena?	7
Fiskgjuse - riksinventeringsart 2013	10
Vinterfåglar inpå knuten i Tranemo 2014.....	12
Fåglar i Tranemo 2013.....	13
Inventeringar på Tåstarps ängar	29
Inventering av fågelfaunan vid Tranemosjön inklusive maderna.....	35
Halsbandsflugsnappare.....	36
Som du sår får du skörda	38
Årets flora art Slätterblomma	39
Ängens dag.....	40
Berguven vid Ösjön	41
Verksamhetsberättelse.....	43
Ringmärkning vid Tranemosjön 2013	45
Program 2014	46

Vid alla utomhus aktiviteter gäller lämplig klädsel för rådande förhållande. Ta gärna med fika. Vid resor med privatbilar föreslås att varje passagerare ersätter föraren med 5 kr / mil.

Hjärtligt välkomna till årets aktiviteter, både medlemmar och övriga!
Tack för alla bidrag till artiklarna.

Omslagsfoto Anders Svensson